

Barnebokbad – mer enn et bokbad

Det Sara skjuler av Kathrine Nedrejord
(Som akkurat nå er på forfatterturné i Finnmark i regi av Bokåret2019 og Finnmark fylkesbibliotek.)

«Det Sara skjuler» kom ut i august i år, og foregår i Karasjok. Det er en bok som tar for seg hvordan det er å være pårørende til noen som utsettes for et seksuelt overgrep.

Noe er annerledes. Lajla merker det med en gang. Sara er tom i blikket, redd for mørket, redd sin egen skygge etter festen. Lajla lover å ikke blande seg, men hun klarer ikke å la være. Hun blir så besatt av å hevne venninna si at hun glemmer seg sjøl og sitt eget liv oppi det hele.

Hun må finne den som har gjort det, han skal ikke slippe unna.

I sin tredje ungdomsroman skriver Kathrine Nedrejord om et lite miljø i Karasjok der en voldtekt setter alle relasjoner på prøve. Nedrejords roman setter ord på en frykt, et sinne og en fortvilelse altfor mange unge jenter opplever.

Vi skulle vært løver av Line Baugstø

Line Baugstø har denne gangen skrevet en bok beregnet på barn på mellomtrinnet om kjønn, identitet, mot og vennskap.

Hovedpersonen Malin er spent når det skal begynne en ny jente i klassen. Kanskje er det en ny bestevenninne? Men den nye jenta, Leona fra Finnmark, viser seg å være veldig sjenert og vanskelig å komme inn på. Og hun bærer på en hemmelighet. En dag i gymgarden river en av de populære jentene håndkleet av Leona. Det blir full oppstandelse både blant elever og foreldre, for det viser seg nemlig at Leona har guttekropp.

Malin må nå velge om hun skal være en del av gjengen eller fortsette vennskapet sitt med Leona.

Dette er en varm fortelling om et tema som blant annet ble aktualisert gjennom dokumentarserien *Født i feil kropp* på TV 2, men som like mye handler vennskap og overgangen fra barn til ungdom. Boka kan med fordel også leses av foreldre.

Hver morgen dyppet min søster brystene i isvann for å bli pen av Bjørn Sortland

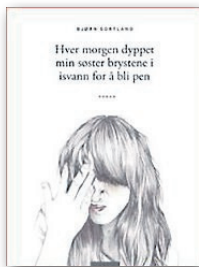
En ung jente slåss for å redde livet. I en utbombet kjeller i Aleppo bor 17 år gamle Miriam sammen med sin lillebror. Foreldrene er borte.

Hva ville du gjort om du mistet det kjæreste du har? Alt du har igjen av familie er din lillebror som trenger akutt hjelp.

Miriam og lillebroren starter en reise mot Skandinavia, i håp om et bedre liv. Underveis møter de på flere utfordringer. De håper å nå Norge. Klarer de begge reisen helt fram?

Dette er en realistisk og hjerteskjærende fortelling fra et krigsherjet land, hvor konflikten synes uløselig.

Boka er lett å lese og det er lett å la seg rive med i fortellinga som også er en historie om kjærlighet, familie, tillit og håp om en bedre framtid.

«Å bli bokbadet» er noe alle forfattere vet hva er, og publikum vet hva de kommer til. I hovedsak er et barnebokbad det samme.

FINNMARK FYLKESBIBLIOTEK OG LEBESBY BIBLIOTEK

Den største forskjellen er at det er barn eller ungdom som intervjuer forfatteren. Og at det er kvaliteten på samtalen og prosessen i forkant som er viktigst.

I september var 25 lærere og bibliotekarer samlet i Alta til temadag om metoden bak barnebokbad. Finnmark fylkesbibliotek ønsket å inspirere alle med ansvar for skolebibliotek, folkebibliotek, og lærere med dette kurset. Slik at de kan jobbe med egne elever i forkant av forfatterbesøk på skolen eller i biblioteket.

Fylkesbiblioteksjef Sunniva Knutsen er svært fornøyd med at denne temadagen endelig er gjennomført i Finnmark. Tilbakemeldingene fra deltakerne har vært gode.

– Metoden lærer oss å ta leserne på alvor. Den tar utgangspunkt i teksten i ei bok som vi alle har lest. Jeg syns denne måten å snakke om og jobbe med teksten gir mye til min egen leseopplevelse. Det gir meg håp om at ungene som får lærere eller bibliotekarer som kan denne metoden opplever mer enn selve lesinga.

Barnebokbad er en pedagogisk metode som skal bidra til gode leseopplevelser og meningsfulle samtaler om litteratur, uavhengig av leseferdighet og uavhengig av om du liker boken eller ikke. Metoden begrenser seg ikke til arbeid med barn, den har også vist seg å ha stor overføringsverdi til arbeid med flere fag i skolen.

Et annet mål er å heve kvaliteten på litterære samtaler. Hva handler dette om? Det er teksten som skal stå i fokus.

– Ungene får et enkelt redskap til å starte arbeidet med å tolke tekster. Selv syns jeg det er kjempevanskelig å

DRAMATISERER: Ruglie og Samanta dramatiserer deler av boka.

FOTO: HANNE KARIN ARNRUP-ØIEN

ØVER: Martin øver på å bokbade.

FOTO: HANNE KARIN ARNRUP-ØIEN.

«tolke en tekst», men å snakke om det jeg har lest med andre som har lest det samme er likevel veldig lett og ikke minst veldig gøy! mener Knutsen.

Engasjement rundt tekstene

Forfatterbesøk på skolen er populært og inspirerende. Et forfatterbesøk bør helst generere lesning og skape engasjement rundt tekstene. Et bokbad vil ivareta både målet om gode forberedelser i forkant, samt en lærerik og

inspirerende gjennomføring av selve forfatterbesøket.

Barn eller ungdom som intervjuer forfatteren lager spørsmålene selv, etter å ha fått lest boka høyt for seg og siden snakket om teksten fra tre ulike perspektiver.

En annen forskjell fra et bokbad er at alle i publikum er svært kompetente. Alle har lest boken det samtales om på forhånd, og de har i tillegg vært med på å lage spørsmålene. På den måten er også samtalen relevant for publikum.

God erfaring med barnebokbad

I Kjøllefjord var det opprinnelig Nordkyn bok og papir (bokhandelen) som startet med barnebokbad i samarbeid med skolen. Da Kathrine Nedrejords første ungdomsroman med handling fra Kjøllefjord ble utgitt syntes de det var på sin plass med et bokbad hvor ungdommene selv hadde regien. Dette har blitt en årlig tradisjon, og nå er også biblioteket med som en samarbeidspartner forteller Hanne Karin Arnrup-Øien, biblioteksjef i Lebesby.

– Det jobbes det iherdig med to bokbad denne høs-

ten. Det første av dem er del av en evakueringsmarkeringen. Her skal Torunn Berge som har skrevet Paulas reise bokbades. Å jobbe med bokbad er en glimrende måte å komme inn i litteraturen på. Man får et fellesskap rundt en bok, og når flere har lest samme bok åpnes det et rom hvor de ser at de kanskje ser ting ulikt.

– For meg, som jobber både i skole og på bibliotek, var kursing i barnebokbad lærerikt i forhold til å få elevene til å stille enda bedre og åpnere spørsmål, mener Arnrup-Øien.

Grundig utprøvd

Metoden er etter hvert grundig utprøvd og viser seg å:

- bidra til positive erfaringer med litteratur – uavhengig av leseferdigheter
- gi erfaring med å være et forberedt og kompetent publikum
- bidra til å dykke dypere inn i tekst
- bidra til å utvide teksten gjennom andres perspektiv
- inspirere til tettere samarbeid mellom bibliotek og skole
- skape mer meningsfulle møter mellom forfatter og deres publikum (gjennom f.eks. Den kulturelle skolesekken, DKS)

DELER METODE: I september var 25 lærere og bibliotekarer samlet i Alta til temadag om metoden bak barnebokbad. Bibliotekarer, lærere og skolebibliotekansvarlige blir inspirert av Vilde Kamfjord.

FOTO: FINNMARK FYLKESBIBLIOTEK

■ Vilde Kamfjord har sammen med Pål Brekke Indregard utviklet kurset «Barnebokbad – metoden bak.»

Kamfjord har jobbet som produsent og programansvarlig for Den kulturelle skolesekken (DKS), med hovedvekt på litteratur. Hun har studert ved Norsk Barnebokinstitutt, forfatterutdanningen, og sitter i styret i UKM Norge.

Indregard er filosofisk samtaleleder og pedagog. Han er utdannet førskolelærer, med filosofi med barn som spesialitet. Til daglig jobber han som veileder for unge voksne som står utenfor arbeidslivet. Også her med samtalen som essensielt verktøy. I tillegg jobber han med utvikling, formidling av diverse kunst- og kulturprosjekter.